

När ett barn placeras handlar det om att lägga till anknytningar, inte ta bort det som redan finns.

Anknytning, det är ett sånt där ord som ofta används när det pratas om småbarn och deras föräldrar, anknytning är en förutsättning för att den nyfödda ska bli omhändertaget och utvecklas, men det är mer än så och påverkar oss hela livet. Det är en medfödd instinkt som handlar om att söka och hålla kvar närhet, den känslomässiga anknytningen behövs för att barnet ska kunna mogna och bli en självständig individ. Ju äldre barnet blir desto viktigare blir anknytningen eftersom anknytningsrelationen är förutsättningen för lärandet, vi lär oss av de vi är anknutna till. Den vuxne blir barnets orienteringspunkt, som en stor fyr finns den vuxne och lyser upp farvattnet så att barnet inte seglar vilse. Barnet behöver den här orienteringspunkten, det är med hjälp av den som han/hon kan skapa en uppfattning om vilken de själva är, lär sig veta vad som är verkligt, varför saker händer, vad som är bra och vad som är dåligt.

När det finns en anknytning mellan barnet och den vuxne, fungerar det som ett skydd mot sårbarhet och dessutom är anknytningen den mest kraftfulla motivationen i världen: Vi vill göra bra saker för den som vi är anknuten till, vår intention är att vara god för den vi är anknuten till. Vi vill uppmärksamma och lyssna, vi vill ta råd från, vi vill vara lojal, vi vill leva upp till förväntningarna, vi vill få saker och ting att fungera, vi vill kunna undvika hemligheter.

Problemet är att anknytningen inte har en inbyggd censur, den kan inte sälla bort personer som är dåliga orienteringspunkter utan de fungerar också som en fyr och lär barnet hur det ska vara.

När ett barn omhändertas och placeras blir det inte automatiskt en plats för oss att vara de föräldrar/vuxna som ska fostra barnet. Det spelar ingen roll om du råkar vara vuxen, verkligen älskar barnet, att du tror att du vet vad som är bäst för barnet och verkligen bara vill att barnet ska ha det bra.

När anknytningen fördjupas fungerar den ungefär som en magnet, du vet att på en magnet är en sida + och den andra sidan är -, det handlar om närhet och avstånd vilket kallas för polarisering. Om ett barn inte kan vara fysiskt nära den vuxna som barnet knutit an till, det kan handla om att den ena föräldern "försvinner" vid en skilsmässa eller om barnet blir familjehemsplacerad och barnet inte hunnit bli tillräckligt mogen, måste hjärnan välja en vuxen före den andra att uppleva närhet till dvs biologiska mamman eller familjehemsmamman.

När barnet är omoget finns det inte möjlighet att känna djup närhet till två motpoler, barnet kan inte knyta an till familjehemsmamman eftersom hjärnan uppfattar det som ett hot mot den befintliga anknytningen till biologiska mamman. Anknytningsinstinkten i barnet blir som minussidan på en magnet och stöter bort familjehemsmamman. När det handlar om barn från trasiga sammanhang, är det viktigt att INTE TA BORT en anknytning utan i stället LÄGG TILL EN anknytning.

Även om idealet är att barnet inte längre ska träffa sin biologiska mamma eftersom det kan vara farligt för barnet, behöver barnet få ha sin närhet till den primära anknytningen (mamman eller pappan). Familjehemsföräldrarna behöver bli som en bro mellan barnet och den biologiska mamman, de behöver vara en skyddare av anknytningen eftersom separationen från den biologiska föräldern annars blir för sårbart och traumatiserande för barnet.

Hur kan familjehemmet göra? Jo, hitta likheter mellan det placerade barnet och dess biologiska förälder: "Jag ser på det här fotot att du har precis likadana fina ögon som din mamma" och hjälpa barnet att hitta tillhörigheten " Jag är säker på att din mamma tycker väldigt mycket om dig, hon har det svårt nu, men jag tror att när hon kan så tänker hon på dig"

När familjehemmet låter biologiska föräldern vara psykologiskt nära barnet, hamnar de vuxna på samma "+ sida" av magneten och risken för att familjehemsföräldern ska stötas bort minskar, för att ett barn ska vara öppen för att låta sig fostras av en vuxen, så måste barnet aktivt knyta an och

Till Familjehemmet augusti 2013

vilja ha närhet av den vuxne vilket är väldigt svårt om det placerade barnets anknytningsinstinkt klassar familjehemsföräldrarna som ett hot. Efter en tid kan anknytningen till den biologiska föräldern bli allt mindre viktig, dess roll blir mer som en "faster" i utkanten av barnets anknytningar och familjehemsföräldern blir den primära och viktigaste anknytningen, barnets orienteringspunkt och därmed den som fostrar.

Eva-Lena Edholm, Föreläsare, handledare och konsult
aktuell med föreläsningen ” Relationer ger framgång - anknytning ger både förståelse och
möjlighet till förbättring”

www.evalenaedholm.se

Facebook: Eva-Lena Edholm: föreläsare